

Uredništvo
in upravištvo:
Kolodvorske
ulice šte. 15.

Z urednikom se
more govoriti
vsak dan od 11.
do 12. ure.

Rokopisi se ne
vračajo.

Inserati:
Štatanopna post-
vraza 4 kr., pri
vsokratnem po-
navljanju daje se
popust.

Ljubljanski List

večerna priloga deželnemu uradnemu časniku.

Izhaja vsak dan razen nedelj in praznikov ob 5. uri zvečer.

Velja

za Ljubljano
v upravištvo:
za celo leto 6 gld.,
za pol leta 3 gld.,
za četrt leta 1 gld
50 kr., na mesec
50 kr., pošiljatev
na dom velja me-
sečno 9 kr. voč.

Po pošti velja
za celo leto 10 gl.,
za pol leta 6 gld.,
za četrt leta 2 gld.
50 kr. in za jeden
mesec 85 kr.

Štev. 181.

V Ljubljani v soboto, 4. oktobra 1884.

Tečaj I.

Volitev predsednika Zjedinjenih držav.

R.— Onstran „Velike vode“, v svobodni Ameriki, zanima skoro uže leto in dan jedno in jedino vprašanje razburjene duhove — volitev predsednika severo-amerikanske republike je pred durimi in tedaj je vse na nogah, „kar leze in gre“, da se udeleži volilnega boja. Agitacija, o kateri mi pohlevni Evropejci skoro pojma nimamo, naselila se je po prostranih zveznih državah. Brezbrojno popolitničnih društev deluje z vsemi duševnimi in materialnimi naporji, legija raznovrstnih časnikarjev bije papirnat boj in preliva svoje črne tekočine, da ogreva verne bralce za svoje ideje in za kandidata, ki jih zastopa. Mirni državljani se ne sme podati v javni lokal, da ne bi zašel med razburjene politike, ki krog gostilniške mize razpravljajo vprašanje volitve novega predsednika; kamor človek stopi, povsodi najde živahne razgovore, povsodi mu done nasproti bojni klici jedne ali druge stranke in ga vabijo sirenami jednako v svoj tabor. Vreče denarja se potrosijo od obeh strank, od republikanske in demokratične, velikanska sredstva se uporabljajo tu in tam, da bi se privabili privrženci v lasten tabor; sploh se godé reči, ki se ne dajo primerjati v naši počasni, mirni Evropi, in vse, kar premore prebisana glava jankejev, pritira se na terišče, da pomaga, kjer in kolikor more!

Glavni dve stranki, ki pridete v prvi vrsti v poštev, sta ravnokar imenovani, republikanska in demokratična. Prva bi se dala nekako primerjati z našimi centralisti, druga pa z avtonomisti; prva se poteguje za večjo moč in oblast skupne zveze, druga pa za pravice posameznih držav, prva je torej centralistična, druga pa decentralistična, skoro ste v tem oziru jednaki glavnima strankama, ki se bojuje v avstrijskih parlamentarnih skupščinah. Se vé, tega temeljnega vprašanja nobena omenjenih dveh strank sedaj ni zapisala v

prvo vrsto svojega programa. V letošnjem boji imenujejo se najprej gospodarstvene razmere, namreč carinske in davčne zadeve. Velika republika severo-amerikanska ima namreč silno ugodno, rekli bi skoro idealno stanje svojih financ. Kar se evropskemu denarnemu ministru v najslajših sanjah ne pokaže, to je tam prijetna istina: leto za letom znašajo dohodki kacic 100 milijonov dolarjev več nego se pričakuje vsled proračuna! In ta ogromna svota dela tamošnjim državnikom preglavico! Zadnja leta so jo porabljali za izkupe dolžnih papirjev — a sedaj to ne bode več mogoče, ker bodo prihodnji papirji še le koncem tega stoletja stopili v stadij izkupa. Zato sta nastali dve mnenji o porabi omenjenih milijonov, oziroma o zmanjšanju dohodkov; republikanska stranka hoče dohodke zmanjšati z vpepljavo zaščitne carine (*Schutz Zoll*), demokratje pa so odločni nasprotniki te sisteme. Oni hočejo carino sploh znižati in urediti, zaščitno carino odpraviti in k večjemu takozvano finančno carino pridržati. Gledé na ta program je republikanska stranka posebno v milosti pri ogromni množici delavcev, ki se še vedno ogrevajo za velike zaščitne carine, češ, da se z njimi brani delo domačih rok in pospešuje domača obrtnija.

Razen carinskega vprašanja prišel je še drug važen faktor na dnevni red, namreč poštenost tekmujočih strank. Znano je, da so republikanci marsikaj pregrešili v zadnjem času, odkar biva njihov privrženec v beli hiši v Vašingtonu. Podkupljivost in potrata, velikanska korupcija, neštevilna izneverjenja in tatvine, preočitno pospeševanje posameznih železniških zadrug in čudno gospodarstvo z javnim ozemljem vzelo je nekadaj slavni stranki dokaj bleska in dokaj privržencev. To „Ahilejevo peto“ republikanske stranke prav pridno uporabljajo demokratični politiki in brezdvobeno privabijo s tem agitacijskim sredstvom obilo pristašev v svoj tabor. Posebno pa jim vgaja kandidat nasprotne stranke,

James G. Blaine, mož, ki ima v sebi združene vse one lastnosti, ki so na tako malo laskavi način postale karakteristične za republikanske kolovodje. O njem se trdi, da je svoje dostojanstvo porabil za nabiranje bogastva, da si je pustil plačevati svoj glas v zbornici in da je s svojim znanjem na nepošten način pomagal prijateljem delati nereelne banke in nabirati milijone — same „čednosti,“ ki škodujejo republikanski stranki. Na drugi strani pa se kuje v nebo poštenost in značajnost kandidata demokratične stranke, Clevelanda, guvernerja nevjorske države; on je baje mož čudovite zmernosti in izvanrednega poštenja; prikazen na političnem bojišču, kakeršnih je žalibog od dné do dné menj v Severnih državah!

Vsled tega sklepajo, da bode pri sedanjih volitvi zmaga na strani demokratov — ako se v zadnjem trenutku situacija nagloma ne spremeni, kar ni ravno nemogoče. Praktični Amerikanci podali so uže čestokrat strmeči Evropi take poskuse, ki so v direktnem protislovju z vsemi logičnimi sklepi in z vsem doslednim modrovanjem. Posebno moramo v poštev vzeti ogromne svote novcev, ki se pretakajo vsled volilne agitacije po deželi in ki pridobé marsikoga za ono stran, kjer je kaj evenka. Tam, kjer volijo velike mase naroda, je kaj tacega lahko mogoče in zato ne smemo pretrdno računati na zmago te ali one stranke.

Katera stranka pa bi bila bolj ugodna prospehu Zjedinjenih držav, o tem so mnenja različna. Črne pregrehe, ki se pripisujejo sedaj tej, sedaj oni, morajo se pač deloma smatrati kot agitatorna sredstva, katerih ravno nobena stranka ne izbira. A naj si bode republikanska ali pa demokratična zmagovalka, težko ji ne bode prijeti krmila: letnih 100 milijonov ostanka je velik in odločilen temelj, na katerem se zamore krepko postopati po poti blagostanja dalje!

Listek.

Stopnjevanje življenja.

Ako po videzu sodimo, ni večje razlike, kakor je ona med lehkokratim metuljem, ki brezskrbno spreletava od cveta do cveta nad pisanim travnikom, in njega neznatnim početkom v jajčeci. Tu malo nepregibno zrnce, tam veselo brezimo bitje, v kojem giblje tisoč mišic tipalnice, ustne dele, noge, peruti, notranje organe vse po zapovedih prav umetne sisteme živcev. — Čudovito preobraženje oblike zmožnostij in tvarine se torej izvršuje v neštetem ponavljanju sleherno leto in mi komaj se zmenimo zanje. Prevsakdanje nam je postalo, a kot vzgledni nestanovitneži nimamo merila za oceno dogodeb, ki se neprestano na isti način vršé, ako jih ne pretrgajo premembe do nasprotnih skrajnostij. „Zdravja ne vé ceniti, kdor ni bil bolan“, si očitamo in vsakdanje prizore bodi si v našem obližji, bodi si v širni mogočni naravi spregledamo, naj so kolikor pomeljivi — baš ker so vsakdanji.

Neprimerna zadovoljnost polni sicer samozavest, ako smo razgledali le jeden čin skrito delujočih sil prirode, in slaven pesnik pravi: „Kaj more človek več v življenji pridobiti, ko, da se božja mu narava razodene“, ali okolnosti v „boji za bitje“ je zadosti, ki nas odtezajo kontemplativnemu opazovanju prirode.

Saj stane pa tudi razodetev kateregakoli naravnega zakona neverjetno svoto duševnega dela, in tudi naravi nasproti mora človek vsako pridobitev poplačati, slično kakor v družbenem življenji sleherno pravo nalaga dolžnosti. — In resnica je vsekar jednovita ter jasna, a pot do nje je vijugasta, čestokrat zaprečena.

Kadar pa v resnici počnemmo zamotane skrivnosti prirode razodevati, ne manjša — množa se nam strmenje nad nepričakovanim veriženjem vzrokov in učinkov.

Stopnjevanje pojavov življenjskih močij, in sicer njih števila in krepstij, ki se vrši v preobraženju jajčeca v metulja, predočuje nam tako čudovito vrsto.

Jajčece, gosonca, buba, metulj — to so dozvedno tolike protivne razlike po obliki zmožnostih in tvarini, da si na prvi pogled

kar misliti ne moremo, da imajo kaj skupnega. Izvedenec bi nas sicer koj drugače poučil. Vsak kemik nam pové, da je lupina jajčeca, ki ga varuje raznih nezgod, bistveno tista tvarina, kakor ona kožica gosonice, koja pri levljenju sleče, in da ima metulj tudi tisto obleko na telesu, da so iz iste tvarine hlačice na njegovih nogah, da v istem ovoji tiče tipalnice in celo lahke pisane kreljuti niso iz druge tkanine. Saj tudi barva in noša obleke otroka in odrasčenega ne zahteva bistveno družega sukna! — In ako najkočljiveji kemik preiskuje mehke dele, metulja in gosonice blede meso in blede kri ali pa mehko vsebino jajčeca, poistinil bo le načelno enakost ter vskliknil bo: Vsaj iste tvarine najdem v kateremkoli živalskem in človeškem telesu, in tudi mehki deli rastline ne spadajo v drugo kategorijo kemijskih spojin! — Nenadna enotnost stvarne podloge vsem živečim bitjem! Za koliko nam uže ta vést ugloboči nazore o naravi! Bistveno ista tvarina je torej, ki čuti v živalih in v človeku zlo in blagor, žalost in veselje! Ne razumemo li sedaj bolje pesnika, ki govori o rodnih bratih: *Brüder im stillen Busch und Wald*? Kako velikansko stopnje-

Kmetstvo nekdaj in sedaj.

(Konec.)

Koliko je napredovalo dalje obdelovanje poljskih in vseh kmetijskih opravil. Neizmerno pripomočkov ustvarilo se je za uspešno delo in ročno ter zljajšalo kmetovalcu telesen trud. Omeniti hočemo tu umetnega kmetijskega orodja, ki prihrani toliko časa in stroškov umnemu gospodarju.

Prazen in ničev je izgovor: tako orodje je drago, toliko ne zmorem sam. Ako si ne more omisliti jeden gospodar umetne mlatilnice, umetnega pluga itd., moreta ga dva in trije in vsi uživajo z malimi troški dobroto človeškega uma.

Vender čemu to? Naš kmet raje cel dan s slabim orodjem slabo orje svoje dobro polje, mestu da bi poslušal svoje učitelje, raje rabi slabo živino za plemo, da si prihrani nekaj grošev ali mali pot, kakor toliko boljših ponudeb, meneč: v prejšnjih časih vseh takih neumnostij ni bilo in vender se je živelo dobro.

Kako ugodna je dalje slovenska dežela kupčiji in obrti vsake vrste.

Gladke ceste križajo na vse strani našo premilo domovino, gromeče reke in peneči potoki se prelivajo po njenih klancih in ravninah, železnice, pošte in brzojavi vabijo s svojimi izvrstnimi uredbami.

Vsi pripomočki so pri rokah za obilo kupčijo in izdelovanje toliko stvari, ki obetajo najboljši in gotovi zaslužek, le domačih ljudij, našega kmetstva, je malo ali nič, ki bi segalo po taki priliki.

Tujec mora biti, ki rabi darove naše domovine v lastno korist, in domačini, ki ga sovražijo, ker je pobral na potu takó rekoč, kar so oni zavrgli, ali se zanimati niso hoteli zanje, saj njihovi dedje tudi niso bili kupci in fabrikantje in so dobro živeli. Koliko žalostnih izgledov take vrste imamo pač na Slovenskem.

Omenjati nočemo slamarije, žrebljarije in velike kupčije, ki je po polnem v tujih rokah, domačinec le njen hlapec. Tudi najmanjša kupčija na deželi in v najbolj oddaljenih okrajih je navadno v tujih rokah, domačinec je ne ume ali umeti noče.

In vender lahko trdimo, da je ni na Slovenskem skoro imovite hiše, ki bi si bila pridobila svoje premoženje le s kmetijstvom. Živinoreja in kupčija sta bili gotovo nekdaj ondi doma.

Poslednji dve sta v resnici jedini, ki morete pomoči našemu kmetstvu iz jako žalostnih okoliščin, v katere jih je zapeljala večinoma prirojena revščina in neomika.

Ugovarja se nam, za živinorejo in kupčijo in domačo obrt potrebuje se vsaj v začetku gotov denar, in tega naš kmet nima.

Vanje življenjske moči, ako pregledamo dolgo Vrsto živih bitij: brezčutne rastline, najnižje živalice, v katerih sta zavest in čut odeta v temen mrak, in kako se vedno mogočnejše povzdiguje v viših živalih, kjer so pojavi življenja vedno krepkeji, raznoličnejši.

Razvidno je, kako širna obzorja naravoslovcu odpira na videz malenkostna prikazen.

Vsled rečenega smo nagneni, ne polagati več tolike važnosti na razliko vnanje podobe omenjenih oblik v preobraženji metulja. A tu nam prihaja drug izvedenec naproti — oni, ki z mikroskopom zasleduje prostemu očesu nedogledne skrivnosti in pové nam, da je truplo gosenic, bube, metulja zgrajeno iz istih gradnih delov: malih živih grudic, ki kakor kamen pri kamenu v zidu združene sestavljajo živo stavbo živalskega telesa. Vsaka teh stanic — to jim je znanstveno ime — ima v sebi nekoliko življenjske moči, a njih v zajemnosti stvarja čudovite pojave žive živali. Tudi jajčece je taka stanica, se vé da v razmeri z onimi, katere drobnogled v metuljevem telesu kaže, velikanska.

Torej je — to ko slutimo — razvoj do metulja dejanstveno razpad jajčeca v veliko množico stanic in silni razložek med velikostjo

Resnica je, da s praznimi rokami si človek ne more opomoči v nobeni stroki.

A pomislimo, da se tudi tuji bogati narodi niso rodili v zlati zibelci, da je bil povsod začetek težaven, da je le vztrajnost in dobra volja zmagovala vse zapreke.

Kar smo uže omenili o umnem poljedelstvu in potrebnem umnem orodju, to ponavljamo tudi tu o potrebi gotovega denarja za zboljšanje našega kmetstva.

Česar ne zamore jeden, zamoreta dva in trije, cela vas, soseska ali ustanovljena zadruga.

V mislih so nam tu v novejšem času s tako izvrstnim uspehom osnovane kmetijske posojilnice in hranilnice. Žalibože, da je teh tako važnih zadrug v primeri s kmetstvo bēdo mnogo premalo.

Najti bi se ne smel večji slovenski okraj brez tacega zavoda. Ondi bi si izposojal poštenjak v uri sile brez posebnega truda in troškov za male obresti za marsikatero podjetje potrebne novce, ondi bi hranil varno srečnejši sosed svoje premoženje in koristil s tem tudi svojemu okraju, sosedu in celi domovini.

Po takem potu bi ne padal krvavo prislužen denar kmetijskih rok v tuje žepe, iz katerih se vrača zopet z velikim trudom in za visoke obresti izposojajočemu kmetovalcu in obrtniku, čisti dobiček pa se izteka mnogokrat v podporo domačinom sovražnim tujim družbam in zavodom.

Omenili smo v kratkem tu glavne napake in bēdo slovenskega kmetstva, ki izvira večinoma iz prvih in njegove neomike in precejšnje trmoglavosti proti vsakemu napredku v narodnem umnem gospodarstvu.

Še jeden pot ponavljamo, da kedor bi vstvaril slovenskemu kmetstvu veselje do pouka, mu podaril primerne učilnice ter ga prepričal, da le v zboljšanjem gospodarstvu, v živinoreji, sadjereji, v umnem poljedelstvu, v kupčiji in obrtniji in v domačih zadrugah, je zagotovljen njegov blagostan, postal bi njegov pravi rešitelj iz sedanje najbolj žalostne bēde. Pregovor: „Pomagaj si sam in pomôre ti božja previdnost“ kličemo našemu kmetstvu v spomin in pa izrek: „Kedor ne uboga, ga tepe nadloga!“

K...

Politični pregled.

Avstrijsko-ogerska država.

Ogerski časniki pečali so se zadnje dni mnogo z vprašanjem o oživotvorjenji bivše Josipove akademije za vzgojo vojaških zdravnikov. V vojnem ministerstvu se namreč želi, da se zaradi pomanjkanja vojaških lečnikov zopet otvori omenjena akademija. Po iz-

telesa krilate žuželke in nje neznatnim početkom je pač večinoma posledek obilne hrane, katero si je usvojila gosenica.

Kolikor zanimljivo pa je zasledovati način tega množenja stanic, toliko težko se rado vednežu stavlja. Čudoviti dogodki preobraženja žuželk izvabili so preiskavanje mnogih učenjakov, in da med njimi razen nemških, francoskih in ameriških nahajemo tudi ruske (Kovalevski, Mečnikov, Gamin Uljanin), to je iznenadno le onemu, ki ne vé, da ima današnja Rusija v vseh strokah véde, v jezikoznanstvu, zemljepisji, narodoznanstvu, v povestnici in v vseh oddelkih naravoslovja domače učenjake, ki se morejo meriti z velikani inozemske véde.

Kaj, prvih učenjakov sveta je treba, da razgledajo one premembe, s kojimi žuželkino jajčece stopnjuje življenjsko moč svojo, dokler doseže popolni razvitek? Da, da, vsaj je iz stotisočin stanic sestavljeno malo truplo žuželkino podobno najzamotonejšemu labirintu, čegar umetno stvarbo ne moremo izpoznati, ne da bi preučili mnogo prerezov povprek in po dolzem. In res naravoslovec prereze podlaga pod povekšalno steklo, da iz njih v duhu sestavi vsó stvarbo. Iz mehkega živalskega

javah ogerskih listov vlada v ogerskih parlamentnih krogih mnenje, da vprašanje o Josipovi akademiji ni še dovolj temeljito razpravljeno. Zaradi tega se potrebna svota za to akademijo ne bode še letos stavila v proračun, ampak se bode ta zadeva odložila do prihodnjega leta.

Štajarski deželni zbor izrazil je v večrajšnji seji zahvalo Nj. veličanstvu cesarju za prejšnje darove v svrhu zidanja novih šol na Štajarskem.

Dolenje-avstrijskemu deželnemu zboru predložil se je nasvet, naj se vstvari zakon, vsled katerega državni poslanec avstrijski ne more biti ob jednom deželni odbornik.

Poslanec Lienbacher stavil je véčeraj v solnograškem deželnem zboru predlog, naj se otvori v Solnogradu katoliško vseučilišče. Ta predlog izročil se je posebnemu odboru v pretresanje.

V ogerskem državnem zboru dogodil se je predvéčerajšnjem komičen prizor. Verifikacijski odbor razpravljal je o odobrenju volitev posameznih poslancev. Med dokumenti o volitvi poslanca Rotha ni bilo najti volilnega zapisnika, pač pa je bil priložen račun za pojedino, katero je Roth priredil svojim volilcem. Opozicija je predložila, da se vsled tega volitev Rothova ovrže. Po daljšej burnej debati sprejel se je nasvet, da se ima volitev poslanca Rotha smatrati tako dolgo kot neverificirana, dokler se ne bode predložil volitveni zapisnik verifikacijskemu odboru v presojo.

Tuje dežele.

Nemški zvezni svet začel bode prihodnji teden svoje delovanje. Najprej bavi se bode z načrtom budgeta za leto 1885. Proračun za nemško mornarico bode v prihodnjem letu znatno višji, ker stane ekspedicija v zapadno Afriko mnogo denarja. Državni zbor bavi se bode pred novim letom samo s proračunsko razpravo.

V iztočni Rumeliji vršile se bodo jutri volitve za sobranije, katero obstoji iz 36 voljenih in deset od glavnega guvernerja imenovanih poslancev ter deset virilistov. Dopisnik „Nordd. allg. Ztg.“ tvrdi, da bode novo sobranije imelo po polnem drug političen značaj, nego prejšnje, v katerem so radikalci kaj samovoljno gospodarili.

Proračunski odbor francoske zbornice začel je 1. oktobra razpravljati o načrtu proračuna za 1885. V proračunu nahaja se tudi stavka dveh milijonov, kateri se imajo upotrebiti za javne gradnje v Lyonu, kjer vlada vsled kolere med delavci silno pomanjkanje.

Lovorike, katere si je nabral Gladstone na Škotskem, niso dale počitka njegovemu rivalu Salisburiju; vsled tega sklical je ta konservativni lord pretečeno nedeljo veliki meeting

trupla pa z najostrejšim nožem ne moremo izrezati potrebnih tenkih ploščic, ne da bi kočljivega stvora predrobnih stanic neusmiljeno ne razrušili. Tedaj se mora mehko truplo v raznih tekočinah strditi, da se potem njega delca ne razmaknejo pred ostrino anatomijskega noža. Vpliv onih otrpnečih sredstev pa večinoma povzročuje drugo neugodnost: motne, neprozorne stori meje in vsebino stanic! Treba je torej pomočkov, ki prereze razbistrijo, treba je nadalje barvil, izmed katerih jedna vsrkajo v sé tenke kožice stanic, druga pobarvajo njih jedra itd. Vsled tolikih kemijskih vplivov se zopet prvotno stanje iz trupla izrezane ploščice mnogokrat tako predrugači, da ta naravoslovec nje stvarbo tako, oni drugače tolmači, in ako pridejo razna mnenja v javnost med učenjake, unamejo se dostikrat ne manj ognjeviti boji, kakor je bil oni za letošujo volitev na Notranjskem! Vsaj se tudi odločuje za resnico, načela, ugled osebe!

Da ne bi takega boja raznela tudi naša razprava, bodi kritičnemu strokovnjaku kar naravnost povedano, da moremo v naslednjem le pogloblitve poteze nekako po idealnem obrazcu omeniti. (Konec prihodnjč.)

v Glasgow, kateremu je prisovstvovalo okolo 15000 ljudi. Sprejela se je naposled resolucija, katera odobrava postopanje konservativne stranke v gorenji zbornici angleškega parlamenta.

Iz Londona se poroča važna vèst, da je Gordon zopet osvojil Berber ter Mahdiève čete po polnem razbil.

Razne vesti.

— (Hans Makart,) slavni dunajski slikar, je že dalj časa bolehal. Razne govorice o neki duševni bolezni genijalnega moža vznemirjale so občinstvo, a pozneje se je zopet trdilo, da mu gre bolje in da mu je v kratkem pričakovati popolnega ozdravljenja. Tem bolj hudo nas je torej zadela najnovejša vèst, da umetnik leži uže dva dni nezavesten in da skoro ni več upanja za zdravlje. Vnela se mu je možjanska koža, in po sodbi zdravnikov se je bolezen obrnila na jako slabo stran. Ako okreva, bode mesece in mesece trajalo, dokler bode zopet zamogel prijeti za čopič, ki je vstvaril toliko krasnih del!

— (Teorija o Kochovih bacilah.) Angleški zdravnik dr. Klein, ki na povelje svoje vlade dela študije o koleri v Indiji, ima tako malo zaupanja v Kochovo teorijo o bacilih, da je pred desetimi dnevi izvršil ne čuden praktičen dokaz o nidevosti bacil. Spravil jih je namreč lepo porcijo skup od za kolero bolnih pacientov in jih je — povžil! Do danes še ni obolel in počuti se vedno izvrstno. Kako uže pravi nemški pregovor? — *Ein S—magen verträgt alles!*

— (Dva otoka zginila.) Listi poročajo iz Batavije, da je morje požrla otoka Steers in Calmeyer, katera sta se bila lansko leto vzdignila vsled izbruha podmorskega vulkana Krakatoa. Čez leto in dan sta zopet zginila v globino!

— (Naj si bog sam izbere...) Kitajski vojaki do novejške dèbe niso imeli uniforme, in kot ločivno znamenje nosil je vsak vojak na prsih samo četverovoglato tablico, na kateri je bilo zapisano slovo „King“ (vojak). Tudi vojni bog Kitajcev, čegar podoba stoji v svetišču v Pekingu, nosil je samo tako meščansko opravo s tablico. Zdaj pa se upelje tudi v kitajski vojni uniforma in vsake čete dobijo drugačo nošo. Med duhovščino omenjenega svetišča nastalo je torej vprašanje, katero uniformo naj bi nosil vojni bog in gospodje obrnili so se do ministra za bogočastje s prošnjo, naj on razloči. In minister za bogočastje odredjuje v svojem odloku, naj vojni bog nosi še na dalje staro opravo, obesijo pa naj se v njegovo svetišče tudi nove uniforme, da si potem po izvolji izbere, katero hoče nositi. To je gotovo modra naredba!

— (Amerikanska novotarija.) Amerikanski listi poročajo, da domuje blizu Novega Jorka roparska druhal, katera vselej med godbo ulomi v prodajalnice. Dva izmed njih igrata srce-topeče melodije, drugi lopovi pa tedaj „po taktu“ ulomijo v hiše. To je gotovo napredno.

Domače stvari.

— (Slovesne sv. maše) danes dopoludne ob 10. uri v praznovanje imendana Nj. veličanstva cesarja v stolni cerkvi udeležili so se gosp. deželni predsednik baron Winkler, dež. glavar grof Thurn, deželni poslanci, predstojniki vseh uradov, učnih zavodov in mnogo družega odličnega občinstva.

— (Mrtvaški sprevod vit. Schneida) včeraj ob 2. popoludne bil je tako veličasten, da smemo reči, da mu jednacega ni bilo, odkar smo k večnemu počitku spremili očeta Bleiweisa. V prvi vrsti sprevoda nosila se je črna zastava Pogrebnega društva, ob straneh pa so nosili služabniki vence. Potem je stopala trojica deputacije „Sokola“ s krasnim vencem. Za temi prišli so ljubljanski čitalnični pevci s svojo zastavo. Potem je bila dolga vrsta oo. franciskanov s križem in bogoslovci, kateri so pevali žalostinke. Za tomi

premikal se je mrtvaški voz, ves v krasnih vencih. Sprevodne obrede opravljal je čestiti g. župnik Rozman. Spreveda udeležili so se gospod deželni predsednik baron Winkler, deželni glavar grof Thurn z vsemi deželnimi poslanci, predstojniki vseh uradov s svojim osebjem, mestni župan Grasselli in mnogo mestnih odbornikov, dvorni svetnik grof Chorinsky, stolni prošt J. Zupan, generalni vikar pl. Pavker, vladni svetnik pl. Wurzbach, deželne sodnije predsednik Kapretz itd. ter deputacija iz Kranja, Kamenika, Idrije, z Vrhniko, iz Rudolfovega itd., vseh omenjati nam ni možno, kajti število bilo je nebrojno. Spreveda udeležilo se je tudi izredno mnogo najodličnejših gospij. Sploh, spreveda se je udeležila vsa inteligencija ljubljanska, vsi odličnjaki in dostojanstveniki. Število vencev bilo je toliko, da nam je nemožno vseh naštetih, omenimo naj le nekatere: *Dem verehrten Freunde der Landespräsident*, „Narodni poslanci vzornemu tovarišu“, „Kamenik blagemu someščanu“, „Deželni zbor kranjski svojemu nepozabljivemu udu“, „Rodovina Kersnikova“, „Nepozabljivemu prijatelju rodbina Bleiweis-Trsteniška“, „Slovenski štajarski poslanci pravičnemu Nemcu“, „Dr. Vošnjak in V. Pfeifer vselej zvestemu prijatelju“, „Ljubljana svojemu bivšemu poslancu“, potem venci iz Kamenika, iz Idrije, iz Maribora, od sorodnikov i. t. d. — Ljubljanski čitalniški pevski zbor pel je žalostinke pri stanovanju in na kolodvoru, od koder se je krsta odpeljala v Poče. Tako Sloven časti moža, po rodu tujca, kateri je pravičen njegovim težnjam ter ima srce zanj. Blag spomin naj živi na veke v Slovenih blagemu možu!

— (Pogreba pokojnega korarja čast. gosp. Josipa Pavšlerja) včeraj popoludne udeležili so se gg. deželni predsednik baron Winkler, deželni glavar grof Thurn, dež. sodnije predsednik Kapretz, mestni župan Grasselli in mnogo drugih dostojanstvenikov in odličnjakov ter obilo priprostega ljubljanskega občinstva. Pri sprevedu, katerega je vodil stolni prošt čast. gospod Zupan, nosilo se je mnogo lepih vencev.

— (Iz Dólenjega Logatca) se nam z dné 3. t. m. poroča: Kljunjači (*Scolopax rusticola*) so letos pri nas jako zgodnji; prvega videl je tukajšnji lovski varuh uže dné 23. septembra, danes je pa g. F. Z. jednega ustrelil. Naši vremenski proroki sklepajo iz tega zgodnjo zimo; *vederemo!*

Iz kranjskega deželnega zbora.

(VII. seja dné 3. oktobra t. l.)

Seje začetek bil je ob 9. uri dopoludne. Prva točka dnevnega reda bilo je čitanje zapisnika slednje seje. Zapisnik se potrdi.

Vložilo se je več peticij, katere se izročijo raznim odsekom.

Gospod deželni predsednik baron Winkler naznanja visokemu zboru, da je Nj. veličanstvo izvolilo premilostno vzprejeti čestilko visokega zbora k Najvišjemu imendanu ter izraz neomahljive udanosti in zvestobe, in da je Nj. veličanstvo blagovolilo izreči za ta pojav visokega zbora Najvišjo svojo zahvalo. (Živio! živio!)

Posl. Svetec poroča v imenu gospodarskega odseka o agrarnih razmerah na Kranjskem, in sicer 1.) o dednem pravu na kmetih in o kmetiskih domovih in 2.) o pristojbinah. Poročilo se glasi:

„Zastran dednega prava in kmetiskih domov deželni zbor za zdaj še ne more nič ukreniti dotlej, dokler vladni načrt zakona za kmetstva posestva srednje velikosti, ki ga je državna vlada v IX. sesiji predložila državnemu zboru, ne postane zakon. Še le tedaj bo deželnemu zboru možno v okviru, ki mu ga odkaze državni zakon, izdelati deželni zakon, s katerim bi se določila posestva, katera bi spadala pod omenjeno dedno pravo in katera bi se mogla ustanoviti za kmetiske domove. Za zdaj pa ni družega, ko željo izreči, da bi omenjeni načrt o dednem pravu kmalu postal državni zakon, in to tako, da bi se dala deželnim zborom prilika, na njega podlagi osnovati tudi kmetiske domove, kar bi bilo možno, ako § 16. načrta tako ostane, kakor je predložen. Opiraje se na razloge, iz katerih je agrarna enkéta je

za omenjeno dedno pravo in za kmetiske domove, katerim tudi upravni odsek pritrjuje, stavi ta naslednji predlog:

„Slavni deželni zbor naj sklene:

Deželni zbor izreka, da je načrt državnega zakona o dednem pravu za kmetstva posestva srednje velikosti kranjski deželi primeren. Deželnemu odboru se torej naroča, da pošlje peticijo do vis. državnega zbora, da bi ta blagovolil še v tej sesiji skleniti omenjeni državni zakon po načrtu vis. c. kr. državne vlade, zlasti tudi § 16. tega načrta.

Gledé pristojbin je upravni odsek sklenil, od resolucij, ki jih je v tem oziru sklenila kmetijska enkéta, priporočati naslednji dve:

1.) Preblagorodni gosp. deželni predsednik se prosi, naj on blagovoli posredovati pri finančnih uradih, ako treba pri vis. finančnem ministerstvu, da se bo odstotna pristojba od izročitev, ki se naredé med stariši in otroci v življenju, merila ravno tako, kakor od teh izročitev, kadar se zgodé zaradi smrti. Deželnemu odboru pa se nalaga, da izroči to prošnjo g. c. kr. deželnemu predsedniku.

2.) Deželnemu odboru se nalaga, da pošlje peticijo do državnega zbora, da se v pristojbinski noveli sklenejo polajšila za kmetstva posestva, in to:

a) pri izročitvah med živimi jednako, kakor pri onih zaradi smrti;

b) da se štempeljske pristojbe za zneske, ki niso nad 50 gld., tudi v neprepirnih in zemljeknjižnih rečeh znižajo na 12 kr. od vlog in na 10 kr. od prilog in rubrik.“

Prvi prosi besede potem v generalni debati poslanec Deschmann ter omenja, da so došla o tej zadevi od raznih župnij zelo žalostna poročila, temno je slikano stanje slovenskega kmeta, povsodi so posestva zadolžena, razkosana, ljudstvo je revno in širi se žganjepitje. Kako odpraviti to in pomagati kmetu? Govornik pravi, da so narodni poslanci nekdanj trdili, da se bode blagostanje naroda povzdignilo, kadar se uvede v šole in uradnije slovenščina (burni ugovori na levi; Vošnjak: Govorite o stvari!) Govornik pravi, da se bode kmetu pomagalo še le tedaj, kadar se bode duševno povzdignil, kadar se mu bode v šoli dala prilika pridobiti si potrebno znanje, da bode mogel občevati z vnanjim svetom. Govornik dolži, kakor je njegova navada, narodno stranko, da hoče Kranjsko izolirati od drugih dežel, od vsega sveta, vender, meni govornik, prinaša promet mnogo denarja v deželo, s čemer se povzdigne blagostanje narodovo. Govornik trdi, da slovenski listi navlašč ne hoté o tem prometu nečesar omenjati, vse zamolčijo. Prometa da je treba Kranjski, kupčijske zveze, osebno z nemškimi deželami, potem bode bolje šlo kmetu.

Iz Kranjske, pravi govornik, gre vsako leto 50 000 ljudi na tuje iskat dela, služiti si hrupa; da ne bode treba tem ljudem vedno služiti le kot navadnim delavcem, naj se jim dá prilika, da se izobrazijo, da se v šolah več naučijo kakor do zdaj. Dalje meni govornik, da dandenes preveč fantov studira. V Ljubljani da se je letos oglašilo na gimnaziji 600 učencev (klici: 800!), kateri pa težko da bi dobili mogli primerno službo; nadlegovali bodo kmeta, deželo. Govornik pravi dalje, da more ljudstvo si zboljšati stan le z delom, štedljivostjo in varčnostjo. Skrbeti pa morajo zanj tudi poklicane osebe; kmetijske podružnice morajo delati na blagostan kmeta, a spijo. Naš kmet da slabo ravna s časom in denarjem, osebno ja trati z mnogim romanjem, od semnja do semnja hodi ljudstvo ter zapravlja po nepotrebnem čas in denar; časi troši tudi za druge nepotrebne stvari, za cerkvene zvonove, denar. Za to da ima ljudstvo razum in veselje, za občine pa se ne briga, ni mu mari občinsko gospodarstvo, nihče se ne briga za občinske račune. Torej: Šolstvo je treba preustrojiti, treba mu dati drugo mër, ljudstvu pomoči do samosvesti, dati mu priliko, da more stopiti v dotiko z vnanjim svetom. Dalje govornik trdi, da so predloženi predlogi, o katerih se danes obravnava, jako površni. Tudi kmetstvo ljudstvo bi ne vzprejelo prijazno teh naprav in naredb o kmetiskih domovih. Gleda naj se torej, da se s to napravo ne bode tako zgodilo, kakor z uredbo velikih občin.

(Konec prihodnjic.)

Št. X. prinaša te spise:
 1.) Gorázd: Pésni 1, 2, 3. —
 2.) Dr. Iv. Tavčar: Mrtva srea. Povest. (Dalje.) — 3.) Jan Trdina: Bajke in povesti o Gorjanjih. 21. Peter in Pavel. (Dalje.) — 4.) Gregor Jeréb: Josip Podmilšak, slovenski pisatelj. — 5.) S. Rutar: Akvileja. VI. — 6.) J. Staré: Vinko V. — 7.) Svoimir: Tožen spomin. Pésen. — 8.) J. K.: Usmév. Pésen. — 9.) J. K.: Obup. Pésen. — 10.) L. Pesjakova: Popotni spomini. V. — 11.) J. Trdina: Vinska modrost. 18 do 20. — 12.) J. Kersnik: Gospod Janez. (Dalje.) — 13.) A. Fekonja: Književna zgodovina slovenskega Štajerja. — 14.) J. Cimperman: *Senidnus redivivus*. — 15.) Slovenski glasnik.

„Ljubljanski Zvon“ izhaja v mesečnih, po 4 tiskane pole velike osmerke obsežnih zvezkih ter stoji za pol leta 2 gld. 30 kr., za četrta leta 1 gld. 15 kr.

Uradni glasnik

z dne 4. oktobra.

Eks. javne dražbe: V Krškem zemljišče Jos. Koprivnika iz Velike Vasi (1415 gld.) dne 11. okt. 12. nov. in 13. dec.; zemljišče Martina Verčka iz Dolge Rake (565 gld.) dne 11. okt., 12. nov. in 13. dec. — V Kranji posestvo Antona Jenka iz Kranja (1700 gld.) dne 22. okt., 22. nov. in 22. dec. — V Ložu posestvo Ant. Pirmana iz Bočkovega (600 gld.) dne 22. okt., 22. nov. in 22. dec. — V Ljubljani zemljišče Jan. Comollija iz Podpeči (400 gld.) dne 11. okt., 12. nov. in 10. dec.; graščina Raitenburg Jul. pl. Valmaginijeva (32875 gld.) v dan 15. decembra ob 10. uri (3. narok). — V Il. Bistrici posestvo Martina Jagodnika iz Tominja dne 7. novembra.

Tuji.

Dne 2. oktobra.

Pri Maliči: Schack, superintendent; dr. Jarisch, zasebnik; Quapil, Goldmann in Karplas, trgovci, z Dunaja. — Karplus, trgovec, iz Judenburga. — Pl. Fabretti in Venerandi, zasebnici, iz Rovinja. — Loy, zasebnik, iz Kočevja. — Šure, trgovec, iz Nov. Mesta. — Germ, graščakinja, in pl. Heller z rodbino iz Weinhofa. — Fuchs, zasebnik, iz Goričanov.

Pri Slomu: Saus, trgovec, z Dunaja. — Premoli, zasebnica, s sinom iz Tržiča (Ital.) — Schneller, zasebnica, iz Dobre. — Kapus, kaplan, iz Dola. Pri Avstr. carji: Tujetsch, gostilničarica, iz Idrije.

Pri Južnem kolodvoru: Wohralik, učitelj, iz Hrudima. — Jurischovitz, trgovec, iz Gradca. — Gredulovič, trgovec, iz Špljeta. — Keršlin, trgovec, z Reke. — Geč, lesotržec, iz Ptuja.

A. Mayerjeva
trgovina
piva

v steklenicah v Ljubljani
priporoča izborno

marono pivo

iz pivovarne bratov Koslerjev

v zabojčkih po 25 in 50 steklenic.

Cena $\frac{7}{10}$ lit. steklenici . . . 16 kr.
 $\frac{5}{10}$ „ „ „ „ . . . 12 „

Zabojčki in steklenice franco nazaj ali se pa najceneje vračunavajo. (66) 7

Telegrami „Ljubljanskemu Listu.“

Dunaj, 4. oktobra. Povodom cesarjevega imendana vršile so se svečano službe božje po cerkvah vseh veroizpovedanj. V votivni cerkvi bili so prisotni nadvojvodje, generaliteta, vojni minister, v hramu sv. Štefana drugi ministri a predstojniki oblastev. Po vseh deželnih stolnicah obdržavali so isto tako cerkvene slavnosti.

Dunaj, 4. oktobra. „Wiener Zeitung“ objavlja naslednja imenovanja za Kranjsko: Sodnijski pristav Janez Kuralt gre na lastno proujzo iz Ribnice v Radeče; na njegovo mesto za Ribnico pa je imenovan avskultant Emil Rizzoli.

Dunaj, 4. oktobra. Slikar Makart je večeraj zvečer ob 9. uri umrl.

Pariz, 4. oktobra. Tri francoske kanonske ladje napali so kitajski vojaki vzdolž reke Loch-Nan; ubit jeden častnik, 30 mož lahko ranjenih.

London, 4. oktobra. Gordon si je zopet osvojil Berber; ustaši so zbežali.

Kodanj, 4. oktobra. V gradu Christiansborg je nastal večeraj popoludne ogenj; državnozbornsko poslopje je najbrže zgubljeno, zbirko slik bodo skoro gotovo rešili.

Kodanj, 4. oktobra. Rezidenčni grad Christiansborg je vsled večeraj popoludne nastalega požara po polnem razdejan. Zbirka slik je rešena.

Praga, 3. oktobra. Deželni zbor je predlog deželnega odbora o sezidanji muzeja na deželne troške izročil odseku 15 članov.

Bremen, 3. oktobra. Zastopnik v Angri Pequeni jo dobil dne 9. avgusta od nemškega kapitana Ravena poročilo, da se je nabrežno ozemlje Angre Pequene delo pod nemško varstvo, da se je razobesila nemška zastava in se nastavili nemški mejniki.

Rim, 3. oktobra. Car je podelil Manciniju véliki križ Aleksandrovega Nevskega reda. Giers je pisal Manciniju, da mu je car hotel izkazati priznanje za njegove zasluge v pravoslovji ter za vzdržanje in utrditev prijaznih razmer med obema državama.

London, 3. oktobra. Reuterjevo poročilo z današnjega dne iz Kabire pravi: Kedive dobil je telegram, kateri poroča, da se je Berber zopet nazaj pridobil; ustašem se je vender posrečilo, odnesti vojno blagajno.

Telegrafično borzno poročilo

z dne 4. oktobra.

	gld.
Jednotni drž. dolg v bankovcih	80.90
„ „ „ srebro	81.95
Zlata renta	102.90
5% avstr. renta	95.95
Delnice národne banke	859.—
Kreditne delnice	286.70
London 10 lir sterling	121.75
20 frankovec	9.67
Cekini c. kr.	5.77
100 drž. mark	59.75

Meteorološko poročilo.

Mokrina v mm	0.00
Nebes	obl.
Vetrovi	svzh. sl. hvz.
Temperatura	+11.8 +13.4 +10.8
Stanje barometra v mm	735.89 736.39 735.84
Čas opazovanja	7. zjutraj 2. pop. 9. zvečer
Dan	3. oktobra

Umrli so:

V civilni bolnici:

Dne 1. oktobra. Janez Plestenjak, delavec, 42 l., vnetje trebušne kožice. — Marija Sporn, delavka, 43 l., jetika. — Janez del Medico, židar, 43 l., vročinska mrzlica.

Račune, nakladne liste, kuverte, vizitke, sploh vsakovrstne

tiskovine

izgotovlja v mični izvršbi in po nizkih cenah

tiskarna
Kleinmayr & Bamberg
v Ljubljani.

J. pl. Trnkóczy, lekar pri „pri zlatem samorogu“ priporoča in razpošilja s poštnim povzetjem **Marijaeelske kapljice za želodec,**

kterim se ima na tisoče ljudi zahvaliti za zdravje, imajo izvrsten vpeh pri vseh boleznih v želodcu in so neprekosljivo sredstvo zoper: mankanje slasti pri jedi, slab želodec, urák, vetrove, koliko, zlatenico, bljuvanje, glavoból, kré v želodcu, bitje srca, zabasanje, gliste, bolezní na vranici, na jetrih in zoper zlato žilo. — 1 Sklenica velja 20 kr., 1 tucat 2 gld., 5 tucatov samo 8 gld. **Svarilo!** Opozorjamo, da se tiste **istinite Marijaeelske kapljice** dobivajo samo v lekarni pri „Samorogu“ zraven rotovža na Mestnem trgu v Ljubljani pri **J. pl. Trnkoczy-ju**. Razpošiljava se le jeden tucat.

Brez te **varstvene znamke**, postavno zavarovane, ima se to zdravilo po dr. Maliču smatrati kot **ponarejeno**.

Cvet zoper trganje

po dr. Maliču

je odločno najboljšo zdravilo zoper **protin** ter **revmatizem, trganje po udih, bolečine v križu** ter **živoh, oteklino, otrpnele ude** in **kite** itd., malo časa, če se rabi, pa mine po polnem trganje, kar dokazuje obilno zahval. Zahteva naj se samo „**ovetu zoper trganje po dr. Maliču**“ s **zraven stoječim znamenjem**; 1 steklenica 50 kr.

Zahvala.

Gospodu **pl. Trnkoczy-ju**, lekarju v Ljubljani.

Moja mati so na **protinske bolezní** na nogi **silno trpeli** in razna domača zdravila brezvpešno rabili. Ko je pa bolezen čimdalje hujša prihajala in uže več dnij niso mogli stopiti na nogo, spomnim se na **Vaš dr. Maličev protinski cvet po 50 kr.** ter si ga nemudoma naročim. In res imel je **čudovit vpeh**, da so se po kratkej rabi **oprostili mučnih bolečin**. S popolnim prepričanjem **priznavam torej dr. Maličev protinski cvet kot izvrstno zdravilo** in ga vsakemu bolniku v jednakej bolezní **priporočam**. Vašej blagorodnosti pa izrekam **najprisrčnejšo zahvalo**, z vsem spoštovanjem udani

Fran Jug, posestnik v Šmariji pri Celji.

Planinski zeliščni sirop kranjski,

izboren zoper kašelj, hripavost, vratoból, prsne in pljučne bolečine 1 steklenica 56 kr. Koristnejši nego vsi v trgovini se nahajajoči soki in siropi.

Pomuhljevo (Dorsch) olje

najboljše vrste, izborno zoper **bramore**, **pljučnico**, **kožne izpuške** in **bezgavné oteklino**. 1 steklenica 60 kr.

Salicilna ustna voda,

najboljše za ohranjenje zob ter zobnega mesa in takoj odpravi smradljivo sapo iz ust. 1 steklenica 50 kr.

Kri čistilne kroglice, c. kr. priv.,

ne smeje bi se v nijednem gospodinjstvu pogrešati in so se uže tisučkrat sijajno osvedočile pri zabasanji cloveškega telesa, glavobólu, otrpnenih udih, skazenem želodcu, jetrnih in obistnih boleznih, v skatuljah a 21 kr.; jeden zavoj s 6. skatuljami 1 gold. 5 kr. Razpošilja se le jeden zavoj.

Naročila iz dežele izvrše se tekoj v lekarni pri „**Samorogu**“

Jul. pl. **TRNKOCZY-ja** na Mestnem trgu v Ljubljani.